

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea”, „Foia Interesantă” și „Piugarul Luminat” — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoși, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 120 Lei pe an. — Pentru America 150 Lei (abia 75 cenți) pe an, trimiși prin cec de bancă toii la Orăștie

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foia pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Știri politice

Sfatul dela Sinaia

al imputerniciților Cehoslovăciei, Jugoslaviei și României, s'a sfârșit cu deplina înțelegere a celor trei țări între sine, de a se apăra de primejdii din afară și de a păși la fel față de Ungaria sau altă vecină ce s'ar neliniști.

Ungaria s'a rugat de aceste trei puteri, să-i sloboadă de sub zălogire o parte macar a averilor sale (luate amanet, zălog, pentru datoria ei față de aceste state ca despăgubire de război), căci, zice Ungaria, altfel nu pot lua nici un împrumut de afară și nu mă pot reface nici odată.

Și cele 3 state vecine i-au slobozit o parte din avari, ca să poată lua împrumut pe ele.

Așa, ținând toate 3 la olaltă, cele 3 țări sunt luate în samă ca mare putere, de care țin sama și statele mari și cele mici.

Din Grecia

vin știri tulburi și neliniștite. Tara, măcăjită de nenorocirea ce a izbit-o în războiul cu Turcii, — caută acum să se răzbuie pe cine poate, acasă. Se pare că o ia pe urma Germaniei, care, bătută în afară, începu a-și sparge totul prin casă!

Așa și politiciii greci caută acum să cenească de vină de zdrobirea lor, — și ci-că află că... Familia regală. E drept că în mare parte familia lor regală e vina că Grecia a ieșit plină de noroc, — dar nu Regele de azi, ci tatăl său, nebunul Constantin, cumnatul Kaizerului.

Regele de acum, prin faptul că și ginerele Regelui nostru, e lumina vădit că se va conduce după naturile ce i-or merge și dela București, — dela acel Rege, care în politica din afară a țării sale, n'a nici odată greș, ci a mers drept pe ținta cea bună, cea cu noroc.

Dar Grecii, amărâți, caută vină pentru suferința lor, ori-unde, cred că cu asta au făcut lucruri de-și răstoarnă tronul și pun capul țării un Președinte, om poate fi mai plin de patimi ca regi.

Grecia o în ajun de alegeri, și e volbură mare în țară. Unii republică și cer deputaților să promită (făgăduiască) republică. Și se spune că o parte din oștii lui Venizelos ar vrea-o asta.

In scurtă vreme se va vedea ce va fi.

In Jugoslavia

incă nu e cu mult mai bine. Croația, popor înaintat și deosebit de Sîrbi și prin religie, ei fiind catolici, față de Sîrbi cari sunt ortodocși, — cer cu glas tot mai tare și mai dîrz: ruperea de Sîrbia! Ei vreau să fie stat de sine stătător. Și au câștigat și pe Sloveni și pe Bosnioci-Herțegoveni pentru mișcarea lor. Ci-că ei să facă împreună un stat cu foarte slabe legături de Sîrbia ori nici decăt.

Guvernul de la Belgrad nu mai știe cum s'o iee cu acești noi cetățeni, cari nu vreau să știe de o cărmuirea din Belgrad.

Nu se poate prevedea ce va ieși din aceste frământări ce o rod pe Sîrbia în lăuntru său.

Intre Italia și Jugoslavia

nu e pace deplină. Guvernul italian ridică mereu și de nou cereri asupra orașului Fiume, fost al Ungariei, azi al Jugoslaviei. Italia ține că acel oraș cu port (stație de corăbii) la marea Adriatică, și cu mulți locuitori italieni, i-se cade ei, Italiei. Și văzând pe Jugoslavia azi așa slabă, sfâșiată în lăuntru, crede că are drept a-i cere acel oraș, care s'a dat Jugoslaviei împotriva voinței Italiei.

Precum vedem „pacea” e bolnavă în multe părți ale lumii.

Solii străinătății

vin să vadă ce rău o duc neamurile neromâne, în țară la noi.

Pe la mijlocul săptămânii trecute au sosit la București trei trimiși ai „Societății Națiunilor”. Societatea Națiunilor, zisă și „Liga Națiunilor”, e un așezământ întemeiat de pacea dela Paris, ca un fel de judecător sau împăciultor al popoarelor ce se freacă unele de altele. Au scaun în acea „Ligă” solii ai celor mai multe țări. Aceia iau în cercetare și judecare, plângerile ce vin dintr'o țară sau alta, dela popoarele ce se simt „nedreptățite” de către neamul ce formează statul.

Acestui scaun de judecată așezat peste popoare, s'au plâns de curând Ungurii din Ardeal, Bănat și Crișana, că o duc tare rău cu școlile în România, că multe sunt școlile a le închide și a le perde,

fiindcă statul nu le dă destui bani pentru a le ținea; moșiile bisericilor și școlilor s'au împărțit la țărani, și așa ei o duc greu de tot, se scufundă, se sufoacă (ineacă) strânși de gât de stăpânirea asta românească, prea aspră și nedreaptă cu ei... Cer să nu se împarță moșiile bisericilor lor, nici ale școlilor, ba nici a nemeșilor mari. Liga Națiunilor să poruncească României a implini „dreptele” cereri maghiare, pe toată! — Bine înțeles Evreii, frații maghiarilor, au înaintat și ei plângeri, că statul român nu vrea să le mai plătească cheltuelile cu Liceele lor evreești cu limba de învățatură maghiară! Și ei așa poftesc dela statul român, ca pe ei ungurește să-i lase să învețe, că limba asta le mai place lor! — Ci-că și Sașii sunt printre cei ce au trimis carte cu ponosul la Liga Națiunilor împotriva României.

Așa „Liga Națiunilor” a trimis o comisie de trei, să vină să vadă ce-i adevărat aici?, cum string Români pe Unguri și pe Jidani și pe Sași și dincolo pe Bulgari, pe Ruși, de gât.

Și a venit comisia. Ea s'a oprit firește întâi la București, ca să ceară oarecum lămuriri celor dela guvern asupra stării lucrurilor pe care vin a le cerceta. Acolo li s'a arătat oglinda cea adevărată a stărilor.

S'a arătat că în Ardeal, Bănat, Crișana (în părțile rupte dela Ungaria) sunt cam 1 milion și 200'000 de Unguri și 3 și jumătate milioane de Români. Așadar de 3-ori atâța Români câți Unguri. După starea asta a popoarelor, umblând cu cea mai sfîntă dreptate în sîn, s'ar cădea, ca la 3 școli românești de ori-care, să ai și 1 școală ungurească. În loc de asta iată cum stă lucrul:

Avem în Ardeal 4611 școli primare (poporale, începătoare) românești. Față de asta ungarilor ar trebui să aibă 1500 școli și au 1670; Licee, avem noi Români 40 și ungarilor, în loc de 13 - 14, au — tot 40, Școli Medii (civile) avem 44 românești și 86 ungurești! Școli comerciale 10 românești și 19 ungurești.

Nu-i așa că e mare „nedreptate”, că bieșii Unguri sunt „asupriți”, școlile lor strânse?

Noi, trei și jum. milioane de Români din aceste țări, aveam sub ungarilor 4 Licee și jumătate; ei, un milion și 200 mil, au 40 de Licee! Și tot noi suntem răi, încât nu mai pot trăi sub noi!.

Jidanii nu aveau nici un Liceu jidovesc sub unguri. Acuma au 4, și — tot noi cei răi!

Sașii cu Svabii sunt vre-o 400 mii de germani, de 10 ori mai puțini ca românii. Li-s'ar cădea dar de 10 ori mai puține școli de tot felul decât avem noi. Și iacă ce au: Școli populare, atâtea câte li-se cad, 403 (românești 4611); școli medii (civile) noi avem 44 și așa Sași ar trebui să aibă 4-5, în loc de asta au 30, aproape cât și noi Români; Licee avem 40, Sașii ar fi să aibă 4-5, în loc de asta au 13, de 3 ori mai mult!

Și tot nu li-i bine nici acestor concetățeni!

Vom vedea ce va zice comisia care a venit. Căci nici-aceea nu e oarbă să nu vadă adevărul.

Jidanii string guvernul de grumazi — și Guvernul își strînge de gît pe propriii copii!.

S'au petrecut și se petrec lucruri foarte dureroase pentru un suflet românesc.

Ministrul de finanțe din Vintilă Brătianu a fost în cursul lunii lulle în străinătate: la Paris, Roma și Londra, pentru a arăta lumii de acolo, hotărîtoare în treburile de credit a altor țări, — că în ce măsură stările de lucruri în România s'au îmbunătățit, s'au îndreptat, în ce măsură țara s'a refăcut și e vrednică de mai mult credit, de mai mult bun nume, decît are azi în străinătate. A mers adevărat cu un gînd bun și românesc pentru țară.

Dar după o lună de zile de umblat prin acele țări, Ministrul s'a întors acasă cam nemîngăiat și nemulțumit. De ce? Se vede din cele ce le scrie de atunci încoace ziarul guvernului, „Viitorul”, care de vre-o 2 ani își pusese strajă gurii sale și nu mai trăgea frecușuri viesparului evreesc din jurul băncii „Marmorosch Blank”, ci tăcea mut asupra celor ce se fac și se pun la cale de acei oameni, împotriva țării. Tare s'a înșelat dacă a crezut că prin acea finută îl înmoale ori deobligă pe acei mari patrioți ai lui Izrael. Ei vedeau în tăcerea „Viitorului” numai o biruință a lor, ceea-ce — așa și era.

Dela întoarcerea dlui Vintilă Brătianu, „Viitorul” a redeschis focul, și anume cu și mai mare viol-

clune ca înainte cu 2—3 ani, și descopere în fața lumii și a țării, că capii acelei bănci, cari au legăturile lor cu Jidovimea bogată din toate țările, — au lucrat pe ruptul capului împotriva Ministrului român de finanțe în tot timpul cât a stat în străinătate, și au făcut tot ce au putut, ca lumea să-l primească cu răceală, cu neîncredere, să nu-l lase să aibă vre-o izbîndă în treaba ării, pentru care s'a dus. Prin foile jidovești streine au scris mereu împotriva lui, prin oamenii lor au lucrat la bărbații politici ale acelor țări, — iar aici acasă, prin gazetele lor „Adevărul“, „Dimineața“ (ca și prin „Lupta“ și „Pressa“ și „Aurora“!) au lucrat ca să-l arate cu totul neputincios pe Ministrul ce să năzuia acolo pentru țara asta.

Cu alte cuvinte, ziarul guvernului, de bună samă insuflat de oameni foarte apropiați de Ministrul Brătianu, mărturisește că — Jidanii l'au strîns strașnic de gît, cît a stat în străinătate!

Bine. Asta o înțelegem. Jidanii au de ce fi așa de porniți împotriva guvernului și partidului liberal, fiindcă acest partid are și el multe bănci și așezăminte economice și are oameni de afaceri (de negoțuri), prin care pun el mîna pe mii de izvoare de venit din această țară. — Iar Evreii, deprinși ca numai ei să tragă marile foloase din tot ce e izvor de venit și îmbogățire în țară, — nu pot înfunda în sacii lor fără fund tot ce e de cîștigat în țara asta, ci mai intră și în sacii liberalilor.

De aci pizma și ura între ei. Asta o înțelegem. Dar iaca ce nu mai înțelegem:

Tinerimea universitară română din țară, hotărîse să țină în 20 August un „Congres studențesc“ la Cluj. Avea să se adune aci floarea tinerimei țării, pentru a debate multe din necazurile ce le au ei ca studenți universitari, a-și da sama de cele ce se petrec în jurul lor privindu-i de aproape și pe ei. — Poftiseră apoi la Congresul lor — după programul ce-l vedem publicat prin fol, — și pe câțiva din cei mai buni români, fără privire la partide, ca ei, în ședințe osebite de ale studenților, să verse nițică lumină curată națională, românească, asupra multor arătări din viața noastră de obște, și să arate cum cred inimile românești că ar trebui acelea luate.

Era să fie un Congres aievea frumos, înălțător, plin de duh și de adevăr românesc! Poate că el varsă un bun val de lumină și asupra mișcării jidovești, — și asta era de mare folos, — mai ales după cele ce le-a pățit ministrul român de finanțe în străinătate.

Ei bine, ce nici n'ai fi crezut, s'a întâmplat:

Guvernul a ținut Dumineca trecută un sfat de miniștri, și în acela aflând că la Congres vor lua parte și oameni neatârători, cari poate vor arunca lumină și asupra îndrăzneliilor jidove-

ști din țara noastră, — a hotărât că — *oprește ținerea Congresului studențesc dela Cluj.*

Indată după asta doi matadori ai acestui guvern, întâiul ministru I. Brătianu și Al. Constantinescu, au plecat la băi la Karlsbad, în străinătate, — ca să nici nu mai poată cineva încerca a-i face să-și schimbe ciudata hotărîre.

Și e păcat. Acest Congres studențesc era să fie poate cea mai frumoasă desvîlire și desfășurare a sufletului românesc, era să fie o puternică și sănătoasă manifestație națională, care înălța și întărea mult sufletele românești, în mijlocul atîtor manifestații cari numai îl zdrobesc și-l descurajiază.

Și asta nu ni s'a lăsat!

Cu alte cuvinte: Jidanii strîng strașnic de beregată guvernul țării în străinătate, ca și aici în țară, — iar el ia de gât pe proprii copii și le pune pumnul 'n gură, să nu ridice cumva glas împotriva acelei bande de sugrumători nu ai guvernului numai, ci ai țării însași.

Ei să aibă voe a ne da lovituri și în lăuntru și în afară, iar noi să stăm zimirna și să nu cutezăm a ne deschide gura?!

Mai înțelegă-o focul ei această „politică“!

Roada anului acestuia.

După cercetările făcute în timpul din urmă, s'a aflat, că întinderea sămănată cu grâu a anului de față, a fost mai mică decât cea din anul trecut.

În anul trecut se sămănase 2 milioane și 650 mii hectare, iar în anul de față cu 100 de mii hectare mai puțin.

De asemenea culoarea (fața) grăului și bunătatea lui, e cu ceva mai prejos decât cea din anul trecut.

Se socote că toată roada va fi de 255.000 vagoane grâu, — din cari 150.000 vagoane se cer pentru trebuințele din lăuntru ale țării, 60.000 vagoane pentru însămănțare, — și abia rămân 45.000 vagoane pentru export (vîndere în afară din țară).

Lupul și mielul

— Rusia și România —

De ani de zile acum cîțim prin fol, din vreme 'n vreme, că bande de bolșevici ruși apropiindu-se de hotarul României la Nistru, cearcă să străbată în Basarabia pentru a ace jafuri acolo, și numai trezvia patrulelor militare române de pază la hotar, le oprește mereu, respingându-le.

Acum două luni guvernul bolșevic din Moscova a trimis știre vecinei Românie, că el nu mai poate tăcea asupra deselor încercări ale României, de a pune la cale clocniri, a căuta pricină de ceartă la malul Nistrului. Că vezi îl tulburăm pe ei, pașnicii muscali, în munca lor pacinică...

Guvernul român i-a răspuns că poate chiar întors stă lucrul: Noi Români avem a ne plînge de încercările bolșeviste de pe țărmul Nistrului, de a ne tulbura și a ne trimite în țară pe toți netrăbuții din Ucraina, mai ales numeroși jidanii.

Cele două guverne s'au înțeles, să numească fiecare soli deosebiți anume aleși, cari întrunindu-se, să limpezească acest lucru, — care tare samănă cu povestea lupului și a mielului...

Din Basarabia.

— Insemnări. —

În Basarabia e rău. Preoțimea de-acolo e foarte străină cu sufletul de țara din care face parte și tot spre Rusia se dorește. Ea are în frunte un Arhiepiscop, Gurie, foarte dăcos și doritor de mărire, care vrea să rupă biserica Basarabiei de cea a României, și s'o facă „a f t o n o m ă“. Averiile bisericii le-au ascuns, ca să nu fie cumva cercetate de Ministeriul din București, ci să facă ei ce vreau cu ele. Guvernele țării, și cel al dlui Vaida, și al dlui Averescu, și cel de acum, au tot tăcut și iertat cele ce se fac în Basarabia de către dârjii preoți cei cu trupul în România dar cu capul și inima în Rusia. Dar acum nu se mai poate. Ei vreau rupere de cătră biserica țării. — O oglindire a acestor stări triste este scrisoarea de mai jos, venită nouă din Basarabia:

Dle Redactor,

Cel de pe urmă congres bisericesc din Chișinău s'a ținut în fața trimișilor armatei, trimiși anume ca să împiedice pe „propovăduitorii“ religiei și păcii de a da vre-o lovitură... politică, pe neașteptate, așa cum obișnuiesc acești răsvrățiți împotriva bunului celui mai scump al unei națiuni: „unirea în cuget și simțiri.“

Un singur lucru mă miră: Până când va mai suferi guvernul României o asemenea preoțime înstrăinată, bine înțeles nu toată, și totuși o mare parte a ei! — grămădită pe acest sfânt pământ strămoșesc? S'ar teme poate de părerea obștei credincioșilor? Dar acești preoți, cu ținuta lor nenațională, nu au nimic a face cu trecutul cu idealurile neamului românesc din Basarabia. Cu familiile lor, focare de rusificare, ei nu sunt decât solii acelora, cari trimiteau pe moldovenii Basarabiei la Turghai (Siberia), și aduceau în locul lor toate neamurile streine în scop de-a răsluși românismul din Basarabia!

Falnicul român basarabean, profesorul Bobeica din Chișinău, amărât mi-a povestit odată, că unii din seminariștii din Chișinău (elevii clericilor), deci viitorii preoți ai Basarabiei, își mai desfătă auzul lor și al trecătorilor cu „imnul imperial“ al Rusiei, „Boje țarea hrani“ (Cîntecul țarului).

E prea mare acea parte din preoțimea basarabeană, deși în cea mai mare parte a ei stînd din moldoveni (români), care nu și-a cîștigat nici un merit pentru neamul românesc! Ea nu a dat nici un mucenic pentru cauza neamului, cum au dat rabinii evreilor, hogii tătarilor, preoțimea catolică, ba chiar și capii bisericești ai cetelor păgâne și jumătate barbare din ghețurile Aziel...

De unde dară această trufie necreștinească și ură nesăbuită în contra propriului sînge, a României și a Românilor?

Căci dacă unitatea sufletească a neamului întărește în încheierea

ei în Basarabia, să se știe, că mai ales proțimea locului poartă vina de frunte!

Nu e destul, că le ertăm slugărnicia de unelte de rusificare ce au fost sub guvernele Rusiei, se înșeală amar când cred că le vom putea răbda a-și urma rusificarea și astăzi, în umbra vulturului României.

Asta nici odată, prea sfințitorilor! Neamul românesc va face dreptate poporului moldovenesc dintre Prut și Nistru.

Pe cei răi dintre voi, îi va împărăștia pe tot rotogolul pămîntului românesc, acolo unde poporul vă va putea cerceta și pedepsi greșelile voastre naționale, și în locul vostru vor veni „preoți cu crucea 'n frunte“ spre a sălășlui în satele Basarabiei duhul marilor păstori bisericești Veniam Costachi și Andrei Șaguna.

„Să învie Dumnezeu și să se rispească vrășmașii lui“. „Cum se topește ceara de fața focului, așa să piară necredincioșii din fața Domnului“.

Aceste vorbe să le rostim azi în dimineața sfintei învieri naționale a poporului moldovenesc din Basarabia, dornic de a fi, aceea ce au fost și strămoșii lui în trecut: straja neadormită de răsărit a neamului!

Preoții vrednici și cu inimă românească, durere, prea puțin, — să nu lee aceste șire ca privindul și pe ei. Pe ei îi avem în inimă și al lor e viitorul!

Dumitru Cazacu,

Președintele Societății Culturale „Împăratul Traian“ din Tighina.

P. S. Guvernul a numit o comisie de 3 miniștri cari să cerceteze stările bisericii din Basarabia și dosirea averilor ei băgate în bănci a lor, — și aceia făcînd cercetare au aflat multe răutăți și au vestit că pe cei vinovați îi vor da pe mîna judecătorei.

Școala de Agricultură din Geoagiu.

— Încheierea anului școlar. —

Duminecă în 22 Iulie s'a încheiat, cu sărbarea obicinuită, anul școlar la Școala inf. de Agricultură a statului, din Geoagiu-de-jos.

Răspunsurile date cu prilejul examenelor, frumoasele producții ale elevilor cu ocazia încheerii, precum și felul de-a se munci peste tot la această școală, ne-am încredințat că conducerea ei se află în mîna deștinată.

Școala a avut plăcerea de-a fi lăuda din acest prilej sărbătorește în mijlocul ei pe Directorul învățămîntului agricol dela București, E. Grințescu.

În fața unei lumi numeroase adunate la școală, Inspectorul general al învățămîntului agricol din Ardeal și Banat dl C. I. Nichiș a vorbit despre însămnătatea și rolul școalelor de agricultură în viața economică și cea de cultură. După ce prin pilde vii arată felurile acestor școli, încheie îndemnînd mai ales tinerimea țării la îmbrățișarea carierei de agricultori trecuți prin școală.

În numele ministerului a vorbit Directorul învățămîntului dl Grințescu. A mulțumit profesorilor

tru roadele dovedite pe terenul teoretic și practic și spune că cu plăcere vede, că se muncește la această școală.

După cuvântul de încheiere și citirea clasificării elevilor de către Directorul școlii dl N. Păsăraru, urmează clipa cea mai sărbătorească a zilei: împărțirea premiilor între elevii cei mai harnici (3 din fiecare curs).

Premiații sunt chemați de dl Inspector Nichita în fața tribunei, unde dl Director Grințescu din Ministeriu, le dă premiile (cărți didactice și literare) punând pe capul celor mai distinși și câte-o cunună de flori împletită cu buxus sempervirens și adresând fecăruia cuvinte de încurajare. La fiecare premiat corul elevilor întonează: mulți ani trăiască!

Acest fel de premiere e moștenit dela strămoșii noștri Romani. Sau împărțit de tot 9 premii între următorii elevi:

Din clasa III. I. Podescu (cunună) V. Fleșer și Gh. Roșca.

Din clasa II. C. Cosma (cunună) Gh. Hodrea și N. Trâncă.

Din clasa I. V. Strâmbu (cunună) E. Grama și V. Ilie.

Seara a urmat o producție a elevilor împreună cu joc, în sala festivă a școlii, care de astădată s'a dovedit prea puțin încapătoare pentru a cuprinde mulțimea publicului care sosise și din împrejurimi.

Programul bogat și felurit, jocul bun al tinerilor, au dovedit publicului că elevii acestei școli, pe lângă cunoștințele școlii lor, se mai împartășesc și de o creștere îngrijită, care să-i ridice în societate, făcându-le cinste lor și conducătorilor lor.

Sărbarea a avut și un frumos rod material. Din contribuțiile benevole s'a încasat aproape la 2000 Lei, care sumă trece la Fondul de excursii al elevilor.

Unul din cei de față.

NOUȚĂȚI

Familia Regală prin Ardeal. Familia noastră Regală își află mare plăcere în a cerceta cât de des Ardealul, cu frumoasele lui ținuturi. Și ca să nu facă vîlvă mare, să nu pună în mișcare deregătorile, cari ar fi datoare a o primi cu cinste ca pe Domnitorii Țării, — Maestășile Lor vin prin Ardeal fără a înștiința înainte pe cei din partea locului, că sosesc. Nu vreau să roscolească lumea pe unde trec și nu vor să fie Ei înșiși tulburați de zgomotul primirilor oficioase și cu paradă. Vreau să vadă lumea și țara așa cum este ea în viața sa de toate zilele. De aceea te trezești numai că prin orașul cutare, în plața cutare, s'au oprit câteva automobile cu niște „strălnici“, pe cari privindu-i mai de aproape, vezi că e chiar — Regele, Regina ori Principii Moștenitori, însoțiți de oarecari curteni ori de vr'un Ministru.

Așa au fost săptămîna trecută în mai multe ținuturi și orașe ale Ardealului, pe unde nu erau așteptați. Marți au sosit în Jibău (jud. Sălaj) Regele, Regina, Principele de coroană Carol, Prințesa Elena, moștenitoarea Tronului, Prințesa Beana fiica mai tineră a Maestășilor Lor, și cîțiva însoțitori dela Curte.

Dela Jibău au trecut pe la Zălau, Dej, și au ajuns tot cu automobilele la Apahida, — de unde au luat-o în sus prin Munții Apuseni, trecînd prin Ciucea. Într-o pădure răcoroasă de lângă Ciucea, au poposit și au prînzit. Apoi s'au întors prin Turda, la Aiud, unde îi aștepta trenul regal, — cu care s'au întors la Sinaia.

E atîta frumseță și gingășie în aceste venituri fără înainte înștiințare, a Familiei Regale pe la noi, și anume atît de des.

Hirotonire de Arhieru. Se știe că Marele Colegiu (sfatul deputaților și senatorilor ortodocși și membri Sinodului Bisericesc) a ales de episcop al Argeșului pe părintele protopop I. Duma dela Târgu Mureș, — care s'a știut pune bine cu partidul liberal la putere, intrînd în acel partid, și acela l'a răsplătit pentru asta cu o cărjă de Arhieru, ca și pe părintele Triteanu.

Păr. Triteanu e demult așezat în scaunul de Arhieru în Moldova, — iar azi, joi în 2 August, sfântul Ilie, — are loc hirotonirea întru Arhieru a părintelui Duma, la Toplița română, — după care va urma să primească cărja din mâna Regelui și să fie așezat în scaunul de Arhieru la Curtea de Argeș. Fie ca după urcarea în acel scaun însemnat, să auzim că a plinit fapte care să-l arate vrednic și să ne facă cinste ardelenilor din mijlocul căroră a fost ales și înălțat.

Berthelot. Se știe că la Fărăcădinul de sus s'a dăruit marelui prețin al Românilor, Generalului Berthelot, o moșie cu un castel (casă frumoasă). Are și grădină și arător și vie, apoi o moară și pădure, — tot ce e de lipsă unei gospodării în rînduială.

În Septembrie, — când și via va fi în rod și toate în plin, — generalul Berthelot va fi poțit de guvern să vie în Ardeal să între în stăpînirea casei și moșiei ce i-a cinstit-o statul român în semn de mare recunoștință pentru osteneala mare ce și-a dat-o în jurul armatei române în zilele cele mai grele ale războiului.

Casa va fi mobilită cu mobilită în stil românesc.

Generalul va avea o societate întregă în jurul său, care să-i facă șederea aci cât mai plăcută, mai tîgnită.

Lemnele de foc — libere la export. Sfatul Miniștrilor a hotărât să lase libere la export (la ieșirea din țară) lemnele de foc, pe lângă plata vămii prescrise. Lemnul de frasin, nuc, stejar și ulm însă, nu e liber a ieși.

Se vor scumpi pe urma acestei hotărâri, și mai tare lemnele de foc și la noi.

Academie teologică în Oradea Mare. Ministerul Cultelor (pentru biserici) a hotărât că dela Septembrie să se deschidă la Oradea anul I din „Academia Teologică“ ortodoxă ală-

turată la Facultatea de drept de acolo. Academia va fi cu 4 ani, primindu-se în ea (ca la Universitate) numai tineri cu bacalaureat (maturitatea).

Învățătoare sîncigăse. În Seminarul pedagogic din Sibiu se țin chiar acum cursuri (școală) cu învățătorii și învățătoarele maghiare care vreau să slujească la școlile ungurești de stat. Învață aci limba română, de care au lipsă. Printre învățătoarele venite la curs, era și tinera fată Elena Kovács, din Folga (jud. Alba-de-jos).

Sîmbăta trecută seara, fata și-a petrecut încă în societatea mai multor învățători și nu se vedea deloc pe ea că ar paște-o gînduri grozave, negre. Noaptea însă, după întoarcerea la cuartir (în dormitoarele seminarului) a ieșit după ora 12 afară și și-a tras un glont de revolver în pept. S'a nimerit drept în inimă și a murit îndată.

În inimă s'a împușcat sărmana fată, căci inima îi era bolnavă o dragoste înșelată o mistula și n'o mai putea purta...

N'a lăsat după sine scrisoare că de ce moare, a dus cu sine în mormînt și taina care a făcut-o să lăpede dela sine tinera-i viață!..

Și-a uns casa cu benzină ca să scape de ploșnițe, și i-a ars toată casa. Un paznic dela societatea de petrol în Moreni (Valea Prahovei) locuia într-o casă, în care tare se cuibăriseră ploșnițele (stelnițele).

Cine i-a spus lui cine nu, că de benzină mor ploșnițele, — omul s'a pus și avînd el acolo benzină câtă vrea și încă pe nimic, și-a uns toți pereții casei cu benzină, vîrsînd mai ales pe la uși și ferestre, pe la încheeturi, pe unde se țin urătele gîngăni.

Cum el uncea cu un vîruior pereții cu benzină, oățiva stropi de benzină au sărit pe niște cărbuni.

Atît și-a trebuit. Îndată toată casa s'a învăluit în flăcări și ardeau pereții ca și cum ar fi fost o mare de foc!

În scurtă vreme întreagă clădirea a fost prefăcută în scrum. Au fost răniți mai mulți lucrători ce se aflau în casă și din cei ce au venit să ajute a stînge.

Nenorocitul a fost pîrlit și el în câteva locuri, că el era în casă când benzina aprinsă a făcut bobotaia pe pereți și abia a putut fugi pe ușă afară printre valurile de flăcări.

Ucișag de tată. Bătrînul George Pleșa din Crișcior avea 2 feciori, unul medic în Arad, altul fost jandarm. Cest din urmă era un risipitor încă din copilărie, și așa tatăl-său a scris moșia pe fiul său cel bun, medicul, cu înțelesul să ajute și pe celalalt, dar să nu l lase a o prăpădi. Asta a ros la inimă pe Sabin, fostul jandarm, care adesea bătea pe tatăl-său de ciudă că nu l'a lăsat să facă ce vrea cu averea sa. Iar la Paști în anul de față, l'a omorât, stringîndu-i un ștreang în jurul gâtului și apoi ascunzîndu-l într-o groapă din cămară, — unde

nenorocitul bătrîn a fost aflat abia acum după luni de zile. Ucișagul e urmărit, dar nu l s'a dat încă de urmă.

Despărțămîntul Huedin. al „Asociațiunii“ își ține adunarea gen. cercuală în 5 Aug. în Huedin. După adunare petrecere cu joc.

O mică întrebare: Dacă n'are tipografie românească în Huedin, domnii de la Despărțămînt nu puteau trimite invitările la o tipografie românească din ori-care alt oraș? De ce la „Abraham“? Ni-i greu a face o scrisoare și a sprijini așezemintele românești prin asta?

Dela Liceul „A. Vlaicu“

(Primirea în Internat pe anul școlar 1923/24)

Primirea se face în baza unei petiții timbrale și instruite cu următoarele documente:

1. Certificat școlar.

2. Obligațiune semnată de părinți și de doi martori că vor plăti la timp taxele, iar în caz de neînțelegere vor recunoaște competența Judecătoriei de ocol din Orăștie.

3. Toți elevii, fără excepție, deodată cu rugarea vor trimite și suma de 100 (o sută) lei, care se va socoti drept taxă de înscriere, iar la caz că elevii primiți în Internat nu se prezintă, nu se va mai restitui.

Rugările cari nu vor întruni aceste 3 condițiuni vor fi respinse. Elevii cari și-au înaintat deja petițiile vor trimite imediat și anexele de mai sus.

Taxele de întreținere: 600 lei lunar. *In natură nu se aduce nimic.* Taxele se plătesc în 5 rate anticipative, fiecare rată de 1,200 lei. Elevii cari nu vor plăti la timp ratele, vor fi scoși din Internat. Comitetul școlar își rezervă dreptul de a spori sau scădea taxele, conform scumpirii sau ieftinirii traiului. În schimbul acestor taxe elevii vor primi:

Locuință, luminat, încălzit și instrucție.

La dejun: lapte și cafea, alternativ, cu pâine și franzelă.

La prînz: 2 tacâmuri (feluri), iar Dumineca în sărbători și Joia 3 feluri.

La cină: o mîncare sau două, după împrejurări. *La orele 10 a. m. și 5 d. m.* vor primi câte o franzelă. *Cheltuielile pentru medic, spălat, supraveghere etc. sunt cuprinse în taxele întreținerii.*

Fiecare elev care vine pentru primadată în Internat, va aduce cu sine o față albă de masă, două farfurii, 1 ceașcă pentru cafea, 1 pahar pentru apă, cuțit, lingură, furculiță și linguriță, cari lucruri vor forma proprietatea institutului.

Pentru a putea controla cheltuielile băeților, părinții vor trimite paralele numai la adresa Direcțiunii. Banii găsiți la elevi vor fi confiscați în favorul Internatului.

Dacă vre-un elev părăsește Internatul în cursul anului din orice motiv, părinții sunt obligați a

Dantist Dr. S. Seidner dă consultați în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți fără durere. — Regulare de dinți. Punere de danturi.* (884) 3-18

plăti taxa de întreținere încă timp de o lună dela data eşirii.

Fiecare elev va aduce cu sine: 2 perechi ghete, 1 perină, 1 plapomă, 2 fețe de perină, un covor de acoperit patul, cel puțin 2 ciarșiafuri, 1 saltea, 4-6 cămăși, 4-6 ismele, 2 cămăși de noapte, 6 cio-rapi și obiele, 4 stergare, 10 batiste, piepten, perii de cap, dinți, haine, ghete. Toate albiturile vor fi pro-văzute cu monogram. Internatul nu garantează pentru haine neșemnate.

Toți elevii din liceu, conform ordinățiunii ministerale, sunt obli-gați, începând cu anul școlar 1923/24 a-și confecționa uniforma prescrisă. Se avizează deci părinții tuturor e-levilor, a nu mai cumpăra niciun alt costum, dată fiind obligativita-tea acestei uniforme.

Toți elevii la primire vor fi su-puși unei amănunțite vizite medi-cale. Cei prea slabi de construcție și suferinzi, nu vor fi primiți.

Cererile de primire adresate Di-recțiunii Internatului pot fi înain-tate până inclusiv 20 August a. c.

Elevii cari doresc să se înscrie în cl. I lic. trebuie să alătore ne-conșionat certificatul de absolvire al școlii primare, în caz contrar nu pot fi primiți nici în Internat, nici în liceu.

(899) 1-2

Direcțiunea

Dela Perceptorat. Impositela pe lux și cifra afacerilor datorita pe luna Iulie 1923, se vașă la Perceptoratul regeso din Orăștie, după următorul program:

In ziua de 6 August cei al că-ror nume începe cu una din liti-rale: A. B., în 7 August C. D. E., în 8 August F. G. H., în 9 August I. K. L., în 13 August M. N. O., în 14 August P. R. S., în 15 August T. U. V. Z.,

Impozitul personal de 4% după angajați, până la 10 August 1923.

Festa Redacției.

Comercianții și meseriași rom. din plasa Marghita. Scrisoa-rea am publica o bucuroș, că aveți multă dreptate în plângerea Dv. con-tra dărilor și mai ales contra purtării înșepătoare a slujbașilor acelora streini. Dar totuși numindu-se persoane cari se poartă așa, trebuie să știm cine ne scrie, și cine stă bun că cele scrise sunt adevărate? Fără asta nu pu-tem publica.

Dlul S. B. în Seb. s. Trimite-le și un folosi pe cele mai frumoase în „Foata Interesantă”.

Dsale Suba Teofil în Iliia, strada Bradului. Ne scrii că nu-ți merg foile. De aci ele se trimit, dar poate nu scriem adresa bine, căci numele dtale nu e scris curat. Nu știm ești: Suba ori Scuba ori Sculea. Fii bun scrie-ne iscăind curat, scriind fiecare literă așa ca să nu fie îndoială că e una ori alta.

Dsale N. N., Șiria. În numărul viitor.

Dsale St. Ion. Ianova. Scrisori scrise cu ceruza pe hârtie toată mo-

totolită, — rămân necetite. De vrei să cetim, scrie de nou, cu cerneală și curat, și pe scurt.

Dlul Gicu Dela B Bucata e po-trivită a fi publicată, — cu unele mici modificări, pentru care te-am ruga să treci pe la noi să le discutăm.

Vând ocazie una *trăsură de lux*, cu coș de piele. — Adresa la ziar. (810) 1-1

Casă de vânzare.

Casa cu Nr. 4 din Strada Crucii, în Orăștie, e de vânzare din mână liberă. Casa constă din 2 camere de locuit, bucătărie, cămară și una încălzitoare spașioasă. — Informații se dau în Orăștie, strada Cloro-garilor, 28. (901) 1-3

Doi învățăcei

din casă bună, să albă cel pu-țin clasele poporele, să primesc ca învățăcel în atelierul de tâmplărie (mășărit) și de mobile, a lui:

Brutus Brașai măiestru tâmplar, (897) 1-3 Orăștie, Calea Mihai-Viteazu

Firma „Aurel Ioanette și Iosif Crișan” din Cămpeni, are lipsă de o *cață de prăvălie*. vârsat în ferărie și coloniale. — Salerul după înțelegere. Accepta-rea să poate face imediat. (889) 1-3

Caut

2 învățăcei

pentru prăvălia mea cu tot felul de marfă în mare și detali:

Petru Bărsan, comerciant (889) 1-3 Bozovici (J. Carașseverin).

Femea harnică.

care a făcut mai mulți ani slujba de îngrijitoare la Internat de băieți. — caută loc tot așa ca femea de serviciu la un Internat, la un Liceu, pentru internat sau în bucătărie Adresa o dă foata. (889) 1-2

Târgul de săptămână

în Geoagiul-de-jos

atât pentru vite cât și pen-tru marfă se va ținea regulat în toată *Joiă*. (800) 10-16

150 căzi (vojuri)

în stare bună de la 20-30 hectolitri, și

O căldare pentru fert vinarsuri, completă, se află de vânzare.

Informațiuni la: **DANIIL KARTMANN**, (883) 3-4 Orăștie, str. Beriiului, 28.

Fabrică de țiglă și cărămidă din ciment

La fabrica de țiglă, și cărămidă a lui *Ioan Herța* din Orăștie, Str. Prundului 23, țigle de târgul de vite, se pregătește din material de ciment: țiglă, cărămidă, tuburi, svocuri (vâlce) și tot felul de lucruri aparținătoare acestei branșe.

Oz. public care are trebuință de astfel de lucrări, să se adreseze cu încredere și să sprig-nească această întreprindere românească.

(892) 1-5

CONCURS

Direcțiunea Liceului „Aurel Vlaicu” publică concurs pentru cărăușirea alor 50 (cincizeci) stângini lemne de foc pentru in-stitut, din depozitul orașului află-tor în Baia (Șibișelul nou). Ofer-tele sunt a se înainta până la 1 August a. c. Adusul lemnelor va fi între 1 și 20 Aug. (0) 2-2 Direcțiunea.

Un dormitor complet alb și un arange-ment de salon, sunt de vânzare. A se vedea: Orăștie, Drumul Jării, Nr. 8. (893) 2-2

Ocazie!

De vânzare, din cauza adâncilor bătrânețe, arangementul de prăvălie și toată marfa din prăvălia subscrisului, printre care se află instrumente muzicale, articole militare, cărți și altele.

Petru Ilișiu Str. Postei vechi, 2, vis-a-vis (890) 2-3 de prăvălia Vulcu.

Pantofărie nouă!

Am onoare a aduce la cunoș-tință onor. public din Orăștie și jur, că mi-am deschis un

Atelier de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii,

în care execută toate lucră-rile ce aparțin acestei branșe, dela cele mai simple până la cele mai luxose. Tot asemenea primesc și reparaturi.

Reg sprințul onor public.

Cu stimă **N. Homorodean** m. pantofar Orăștie, str. A. Iancu Nr. 5 (888) (în față cu Cazarma) 2-3

Cărți de teatru!

În toate librăriile din România și în cele din America și din Ju-goslavia unde se vând și cărți românești, — cereți cărțile de teatru pentru diletanți și pentru șco-lari, — precum și Călea dărele întocmite de *Ioan Bocu* din Lugoj. (880) 3-3

Benzină ușoară și grea, Petrol

și oleiuri de uns pentru ma-sini și automobile, — vând în cantități mari și în mic! La cerere, împrumut butoșe pe termen scurt, având a mi-se înapoi franco în 3 zile după primire. Se depune însă cauție pentru ele. Expedare zilnică, fără întârziere, din stația Sebeșul-Săseșc! Depozitul **FĂRCAȘIU** Sebeșul-Săseșc (jud. Sibiu).

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII CENTRALA SIBIIU.

FONDATA LA ANUL 1872.

Sucursale: BRAȘOV, BUCUREȘTI, CLUJ, LUGOJ, MEDIAȘ, TÂRGUL-MURĂȘ, TIMIȘOARA, SÂN-MĂRTIN.

Capital deplin vârsat Lei 25.000.000 —
Fonduri de rezervă „ 16.000.000 —
Depuneri spre fructificare „ 256.000.000 —

Lucrează cu toate centrele din țară.

Lucrează direct cu cele mai mari bănci din America Are o secție specială pentru afacerile Americane. Jertfește anual sute de mil de Lei pentru scopuri de binefacere și culturale.

— Primește: —

Depuneri spre fructificare de plată la vedere, cu 5% dobândă, fără considerare la sumă. Pentru Depuneri cu termen fix (mai lung) plătește 5 1/2% — 7% după mărimea sumelor și durata termenelor de plată. (825) 7-10 Darea către stat o plătește Institutul din al său.

Benzină și oleiu,

pentru automobile și motoare la mașini de îmblățit, — și anume benzină grea albă, — se află de vânzare cu preț moderat, în Orăștie la:

TRIE și NASTA Calea Mihai Viteazul 55 — din jos de moara orașului, spre gară.

(896) 1-2